

از زون گشون تا پا گشون

***سر آغاز -** بهنوش بساک کاظمی متولد ۱۴ آبان ۱۳۵۷ در مسجدسلیمان و اصالتاً بختیاری است. دارای مدرک لیسانس علوم اجتماعی شاخه‌ی پژوهشگری و فوق لیسانس مردم شناسی است. وی همچنین در انجمن کودک خلاق خوزی به عنوان مدیرعامل فعالیت می‌کند. او با نگارش کتاب «از زون گشون تا پا گشون» به تحقیق و پژوهش در زمینه‌ی شناخت آیین‌های نمایشی ازدواج در فرهنگ قوم بختیاری پرداخته است. ارتباط تنگاتنگ این پژوهشگر با زندگی عشایر قوم بختیاری و حضور موثرش در آیین‌های متعدد و متنوع در بین بستگان و اقوام، از دلایل اصلی نگارش این کتاب می‌باشد. کتاب «از زون گشون تا پا گشون» اولین کتابی

است که از دیدگاه یک زن نویسنده و پژوهشگر، به بررسی آیین‌های نمایشی در ازدواج در قوم بختیاری و بیان کارکردهای پنهان و آشکارشان می‌پردازد. این گفت‌وگو به بهانه روز مردم‌شناسی با بهنوش بساک کاظمی انجام شده ست که تقدیم حضورتان می‌شود.

چرا مردم‌شناسی مهم است؟

من رشته مردم‌شناسی را بسیار دوست دارم به این دلیل که هیچ وقت در این رشته قضاوتی صورت نمی‌گیرد بلکه مردم‌شناس با مشاهداتی دیده‌ها، آنها را یادداشت می‌کند و بعد بر اساس دیدگاه‌هایی که در جامعه‌شناسی وجود دارد آنها را مورد تحلیل و بررسی قرار می‌دهد. یعنی یک مردم‌شناس این اجازه رو ندارد که سلیقه خودش را در تحلیل داده‌ها اعمال کند و باید همواره تلاشش بر این باشد که کمترین سلیقه را در مشاهدات و برداشت از مشاهداتش به خرج بدهد. به تازگی کتابی از شما

چاپ شده که در رده‌ی موضوعی مردم‌شناسی است. می‌خواهم بدانم شما قبل از این که در این رشته تحصیل کنید شروع به نوشتن این کتاب کردید یا در حین تحصیل‌تان علاقه‌مند به نگارش کتابتان شدید؟ کتاب در رده‌ی موضوعی مردم‌شناسی قرار گرفته و بنده به دلیل ارتباط تنگاتنگی که به خاطر اصلتم با قوم بختیاری و ارتباطی که در تمام سال‌های زندگی‌ام با

عشایر کوچ‌نشین داشتم و همچنین شرکت در مراسم و آیین‌های مختلف آنها، همواره مشتاق به نگارش و یادداشت این دیده‌ها و شنیده‌های ارزشمند و این فرهنگ شفاهی در من وجود داشته و اما به هر حال رشته مردم‌شناسی و تحصیلات تکمیلی بنده در نگارش این کتاب بی‌تأثیر نبوده است. **با توجه به مطالعاتی که انجام دادید چند آیین نمایشی در ازدواج در فرهنگ**

قوم بختیاری وجود دارد؟ و بر اساس کدام دیدگاه در مردم‌شناسی مورد بررسی قرار گرفته‌اند؟

در کتاب از زون گشون تا پا گشون، ۱۲ آیین نمایشی در ازدواج در فرهنگ قوم بختیاری از دیرباز تا کنون وجود داشته که تعدادی از آنها به مرور زمان دستخوش تغییراتی شده و برخی هم دیگر اجرا نمی‌شوند،

این آیین‌ها بر اساس دیدگاه مالینوفسکی از مردم‌شناسان مطرح دنیا که همان کارکردگرایی است مورد بررسی قرار گرفته‌اند، اشاره به کارکردهای پنهان و آشکار هر آیین از جذابیت‌های این پژوهش است. اما زون گشون، دست بوسون، بلکه بندون، اوزی، گرزنون و... تعدادی از این آیین‌های نمایشی هستند که هر کدام در جای خود اثر بخشی خاصی در به ثمر نشستن ازدواج دارد.

آیا پیش از این، کتابی با این موضوع و به این تفصیل چاپ شده است؟

این اولین کتابی است که به صورت جامع و مفصل به فرهنگ ازدواج در بختیاری می‌پردازد. البته پیش ازین در کتاب‌های چاپ شده که به ثبت فرهنگ شفاهی قوم بختیاری پرداخته‌اند گاه در حد چند خط و یا فقط

چند صفحه بسنده کرده‌اند.

این کتاب در چهار فصل به این موضوع پرداخته و در پایان نیز ۴۰ صفحه آلبوم عروسی شامل تصاویر کاملاً رنگی از آیین‌های نمایشی ازدواج زینت بخش کتاب است. همچنین سندی بسیار قدیمی از سال ۱۲۶۵ قمری در لابه‌لای تصاویر دیدنی است. این کتاب در حال حاضر مرجع بسیار مناسبی برای دانشجویان مردم‌شناسی که تمایل به پژوهش در حیطه‌ی فرهنگ شفاهی قوم بختیاری دارند، می‌باشد. علاقه‌مندان می‌توانند به مراجعه به کتابفروشی محام در اهواز و یا تماس از طریق اینستاگرام و واتساپ این فروشگاه، اقدام به تهیه‌ی این کتاب نمایند قیمت این کتاب ۱۴۴ صفحه‌ای، ۶۰ هزار تومان است.

مدیرکل میراث فرهنگی خوزستان خبر داد

شناسایی ۷۰ روستای هدف خوزستان برای اشتغال‌زایی

ساکنانی که در این خطه زرخیز سکونت داشتند، باعث و مبتکر ایجاد و تولید متنوع‌ترین دستاوردهای انسانی در حوزه صنایع‌دستی بودند که نسل پویای فعلی ادامه‌دهنده همان مسیر فرهنگی و صنعتی است. مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی خوزستان افزود: تنوع قومی و اقلیمی استان خوزستان باعث شده است تا در این استان شاهد تولید و ارائه متنوع‌ترین و زیباترین آثار در حوزه صنایع‌دستی باشیم که امروزه در جای‌جای ایران عزیز و در کشورهای مختلف آثار هنرمندان خوزستانی به عنوان نماینده فرهنگی و هویتی درخشان از آثار فرهنگی این استان زرخیز مانند

مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی خوزستان گفت: تمهیداتی در وزارتخانه برای ایجاد بازارچه‌ها و کارگاه‌های صنایع‌دستی ایجاد شده است و این آمادگی درحال حاضر وجود دارد که به وسیله شهرداری‌ها و فرمانداری‌ها، زمین یا مکان به متقاضیان سرمایه‌گذاری واگذار شود. محمدحسین ارسطوزاده ضمن تبریک هفته صنایع‌دستی به هنرمندان، صنعتگران، صاحبان جُزف، اصحاب رسانه، انجمن‌ها و شرکت‌های مرتبط با صنایع‌دستی و هنرهای سنتی گفت: باتوجه به گستردگی، اقلیم متفاوت، اقوام گوناگون و جایگاه ویژه فرهنگی و تاریخی استان خوزستان، از دیرباز

نگینی در تالارها و نمایشگاه‌های بزرگ می‌درخشند.او بیان کرد: درحال حاضر در استان خوزستان بیش از ۸۰ رشته صنایع‌دستی فعال و ۱۰هزار هنرمند و صنعتگر در رده‌های مختلف از کودک تا بزرگسال و از تازه‌کار تا پیشکسوت مشغول به کار هستند که همین همگرایی نشان‌دهنده سرزندگی و جاری بودن صنایع‌دستی در این استان است. ارسطوزاده با اشاره به حضور فعال هنرمندان این استان در ایجاد کارگاه‌های مختلف و برگزاری جشنواره‌ها و نمایشگاه‌های صنایع‌دستی داخلی و خارجی به عنوان نماینده فرهنگی و هویتی درخشان از صنعت خوزستان در این رویدادها

تولید، بازاریابی و صادرات از جمله فعالیت‌های مستمر در این حوزه است که خوشبختانه برنامه‌ریزی‌های مدونی طی یک سال گذشته صورت گرفته است و همچنان ادامه‌دار خواهد بود.مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی خوزستان در ادامه این نشست با تشریح بخشی از فعالیت‌های مشترک نمایشگاهی حوزه صنایع‌دستی خوزستان با ادارات، صنایع، سازمان‌ها و ارگان‌های همسو به‌عنوان یک فرآیند مثبت در راستای ترویج و ایجاد فرصت فروش صنایع‌دستی طی برگزاری مستمر نمایشگاه‌های تخصصی و جنبی در سال‌های گذشته تاکنون، تصریح کرد: یکی از موارد قابل توجه که همواره باعث گردهمایی و تبادل دیدگاهی میان هنرمندان مختلف در رشته‌های متنوع می‌شود، برگزاری نمایشگاه‌های صنایع‌دستی است که

گفت: وجود پنج شهر اهواز، شوشتر، اندیکا، رُفیع و دزفول به عنوان شهرهای ملی صنایع‌دستی، تشکیل پرونده برای سه شهر جدید در بخش شهرهای ملی و پیگیری نهایی پرونده دزفول به عنوان شهر جهانی کیوبافی، دریافت ۵۶ نشان ملی و کسب چهار نشان بین‌المللی، تنها بخش کوچکی از داشته‌های هنرمندان استان خوزستان در حوزه صنایع‌دستی است.او با تأکید بر موضوع آموزش و ارائه مجوز و گواهی فعالیت برای هنرمندان رشته‌های مختلف صنایع‌دستی به‌عنوان بخش مهمی از فعالیت‌های هرساله معاونت صنایع‌دستی در استان، افزود: برگزاری دوره‌های آموزشی، مستندنگاری و تلاش در راستای احیای صنایع و رشته‌های در خطر فراموشی، تهیه مواد و لوازم مورد نیاز صنعتگران، تشویق به

خوشبختانه صنایع‌دستی خوزستان آمار قابل توجهی در این بخش را به خود اختصاص داده است.او ادامه داد: در حوزه تولید به شکل‌های مختلف شاهد پرداخت تسهیلات هستیم و در همین جا از کسانی که تمایل دارند از وام‌های خوداشتغالی بهره‌مند شوند دعوت می‌کنیم که با تشکیل پرونده از وام‌ها و تسهیلات خوداشتغالی و شرکت‌های پشتیبان، در قالب تعاونی‌ها استفاده کنند.

یک دوستدار میراث فرهنگی:

دیوارنویسی روی پل قدیم دزفول تمام شدنی نیست!

اجازه تخریب منظر و یا دیوارنویسی روی پل را ندهند چراکه بارها دیوارنویسی‌های متعددی از روی این پل تاریخی پاک کرده‌ایم. وی خاطرنشان کرد: تسریع در پروژه‌های بهسازی و نورپردازی پل ساسانی دزفول ضروری است زیرا حفاظت و توجه ویژه به این پل تاریخی تا تأمین اعتبار محقق نخواهد شد.او با اشاره به چند دوره مرمت پل ساسانی دزفول و اهمیت جایگاه این پل گفت: وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کشور باید مرمت کلی، محوطه‌سازی و تعیین حریم حفاظتی پل ساسانی دزفول را به عنوان متولی اصلی آن هر چه سریع‌تر انجام دهد.

آذرخش با بیان اینکه اداره میراث فرهنگی دزفول و نهادهای محلی در زمینه تأمین اعتبار بافت‌های تاریخی محدودیت‌های متعددی دارند گفت: با توجه به اینکه امکان تأمین اعتبار وجود ندارد امیدواریم تأمین اعتبار و کارهای لازم از سوی مسئولان و کارشناسان وزارت میراث فرهنگی هر چه زودتر اجرایی شوند. وی ادامه داد: شورای ملی وظیفه حفاظت و نظارت بر مرمت و همچنین نگهداری و ساماندهی پل ساسانی دزفول را برعهده داشته باشد تا با اختیارات لازم و نگاهی کارشناسانه در روند حفاظت از این اثر مهم ملی تسریع صورت گیرد. این دوستدار میراث فرهنگی با

یک دوستدار میراث فرهنگی با اشاره به اینکه دیوارنویسی و نوشتن یادگاری به دست برخی افراد بر روی پل ساسانی (قدیم) دزفول معضل مهم این پل است گفت: به علت نبود نگهداری و حفاظت لازم متأسفانه بارها دیوارنویسی‌های مخرب و آسیب به روشنایی پل قدیم ساسانی دزفول رو شاهد بوده‌ایم. محمد آذرخش، با تأکید بر اینکه استقرار نگهداری یگان حفاظت به عنوان متولی اصلی حفاظت به صورت شبانه‌روزی لازم و ضروری است اضافه کرد: بهسازی و نورپردازی پل باید جزو اولویت‌ها و برنامه‌های اجرایی باشد تا محوطه امنیت داشته باشد و برخی افراد به خود

اشاره به اینکه پل ساسانی دزفول در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده است گفت: این امر اهمیت و لزوم حفاظت از آن را بیش از پیش آشکار می‌کند. آذرخش خاطرنشان کرد: اهمیت پل ساسانی دزفول از این منظر است که قدیمی‌ترین پل در کشور است که تاکنون به حیات خود ادامه می‌دهد و روی رود دز که یکی از رودهای پرآب و استراتژیک کشور است ساخته شده است. از این رو می‌تواند حتی به عنوان یکی از مهمترین نمادهای ملی در کشور مطرح باشد.

پل قدیم دزفول یا «دژپل» مهم‌ترین اثر تاریخی دزفول است. این پل که ۲ منطقه شرقی و غربی دزفول را به هم وصل می‌سازد یکی از راه‌های رابط منطقه گندی‌شاپور و سرزمین بین‌النهرین بوده که به دستور شاپور اول پس از پیروزی بر امپراتوری رم در نبرد ادسا ساخته شده است. این

قلعه) وجود دارد. این پل دارای ۱۴ دهانه است و آب رودخانه دز از زیر آن عبور می‌کند. پل قدیم دزفول از سنگ ساروج و آهک بنا شده و در دوران حکومت عضالدوله دیلمی، صفویان و پهلوی بازسازی شده‌است اما پایه‌های پل حکایت از دوران ساسانی دارد.